

Literatura a rămas pasiunea constantă a lui J. M. Tronskij. Se cuvin citate studiile sale publicate în revista *Вестник древней истории: Оксиринтская дидактика к тетралогии Эсхила о Данаидах* (2/1957); *Новонайденная комедия Менандра „Угромец“* (4/1960) și „*Сикионец*” *Менандра* (4/1966), studii care dovedesc că autorul lor era la curent cu noile publicații de texte antice care necesitau comentarii.

Deosebit de importante sînt meritele lui J. M. Tronskij în domeniul lingvisticii. E bine cunoscută și la noi lucrarea sintetică și atît de bogată în sugestii *Очерки по истории латинского языка* (1953). Rod al multor ani de informare și meditare în căutarea de noi explicații, *Историческая грамматика латинского языка* (1960) este o lucrare sistematică și bogată, în care evoluția sistemului fonologic și morfologic latin e privită pe fondul structurii fonetice și morfologice a indo-europenei și a limbilor italice și dusă pînă în faza tîrzie, care anunță limbile romanice.

O lucrare capitală în materie este și *Древнегреческое ударение* (1962).

J. M. Tronskij a fost unul din indo-europeniștii de frunte ai epocii noastre. A publicat, în acest domeniu, *Общиневропейское языковое состояние* (1967), în care a analizat, în lumina noilor date, validitatea reconstrucției neogramaticale și a reconstrucției interne în aspectele fundamentale ale sistemului fonologic și morfologic indo-european. În rezolvarea problemelor, autorul ține seama de tendințele generale de evoluție a limbilor, de rolul sistemului — totuși fiind argumentat logic și susținut cu fapte. În aceeași sferă de preocupări se înscrie și articolul *Сравнительно-исторические исследования* din volumul *Теоретические проблемы советского языкознания* (1968).

În ultima vreme J. M. Tronskij lucrează la elaborarea unei istorii a limbii grecești. În legătură cu această preocupare a sa se înscrie și studiul *О диалектной структуре греческого языка в раннем античном обществе* din vol. *Вопросы социальной лингвистики* (1969).

Ultima sa participare la viața științifică a avut loc la 23 octombrie, cu zece zile înainte de a muri, cînd a prezentat la Institutul de lingvistică un referat despre limba eposului homeric — capitol din cartea la care lucra — în care aducea multe puncte de vedere proprii într-o problemă care a constituit obiectul de cercetare al atîtor învățați.

Activitatea științifică a lui J. M. Tronskij este bine cunoscută în țara noastră, lucrările sale sînt de multă vreme incluse în bibliografia fundamentală a secției de filologie clasică a Universității bucureștene. Cele mai importante lucrări ale sale au fost recenzate în *Studii clasice* IV/1962 și V/1963 și în *Revue roumaine de linguistique* XIV, 4, 1969.

J. M. Tronskij a participat la lucrările celui de-al X-lea Congres internațional al lingviștilor (București, 28 august — 2 septembrie 1967), unde a prezidat lucrările uneia dintre secții.

Prin moartea lui J. M. Tronskij se pierde una din figurile reprezentative ale filologiei clasice și indo-europenisticii actuale, un mare dascăl și îndrumător.

Lucia Wald